EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 19.1.2017
COM(2017) 24 final

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

v souladu s článkem 395 směrnice Rady 2006/112/ES

1. SOUVISLOSTI

Dopisem zaevidovaným Komisí dne 22. února 2016 požádalo Slovensko o povolení použít opatření odchylující se od článku 193 směrnice o DPH. Komise o žádosti Slovenska uvědomila ostatní členské státy dopisem ze dne 4. listopadu 2016, v souladu s čl. 395 odst. 2 směrnice o DPH. Dopisem ze dne 7. listopadu 2016 oznámila Komise Slovensku, že již má k dispozici veškeré informace, které považuje za nezbytné k posouzení žádosti.

Podle článku 395 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“) může Rada na návrh Komise jednomyslně povolit kterémukoli členskému státu, aby zavedl zvláštní opatření odchylující se od této směrnice, jejichž cílem je zjednodušit postup výběru DPH nebo zabránit určitým druhům daňových úniků nebo vyhýbání se daňovým povinnostem. Jelikož tento postup stanoví v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie odchylky od všeobecných zásad pro DPH, měly by takové odchylky být přiměřené a mít omezený rozsah.

Obecným pravidlem je, že DPH je podle článku 193 směrnice o DPH povinna odvést správci daně osoba povinná k dani dodávající zboží. Účelem výjimky, kterou požaduje Slovensko, je uložit uvedenou povinnost osobě povinné k dani, které je zboží dodáváno (takzvaný „mechanismus přenesení daňové povinnosti“) v případě určitého zboží, zejména pokud jde o některé masné výrobky, živý skot, živá prasata a drůbež. Konkrétní zboží, na které se slovenská žádost vztahuje, je podrobně uvedeno v bodě 3.

Podle Slovenska se řada podniků v těchto odvětvích podnikání dopouští daňových úniků tím, že po prodeji výrobků neodvádí správcům daně DPH. Avšak jsou-li jejich zákazníci osobami povinnými k dani s právem odpočtu a disponují platnou fakturou, mají nadále nárok na odpočet daně.

Slovensko by tedy chtělo uplatňovat mechanismus přenesení daňové povinnosti, čímž by se zamezilo možným podvodům, a to tak, že při neúčtování DPH by si možný chybějící obchodník nemohl ponechat DPH přijatou od odběratele zboží. Odběratel zboží povinný k dani by jako osoba povinná k dani s plným nárokem na odpočet daně přiznal a odečetl DPH ve stejném přiznání. Tím by se předešlo tomuto typu podvodu a tím i dalším ztrátám.

2. PŘENESENÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI

Osobou povinnou odvést DPH je podle článku 193 směrnice o DPH osoba povinná k dani uskutečňující dodání zboží nebo poskytnutí služby. Účelem mechanismu přenesení daňové povinnosti je přesunout uvedenou povinnost na osobu povinnou k dani, které je zboží dodáno nebo jíž jsou služby poskytnuty.

K podvodům na bázi chybějícího obchodníka dochází, vyhýbají-li se obchodníci po prodeji svých produktů odvodu DPH správcům daně. V nejkřiklavějších případech tohoto daňového úniku se prostřednictvím „kolotočového“ schématu (zahrnujícího obchodování se zbožím nebo službami mezi členskými státy) stejné zboží dodá nebo stejné služby poskytnou několikrát, aniž by byla DPH správcům daně odvedena. Tím, že se v těchto případech jako osoba povinná odvést DPH určí osoba, které je zboží dodáno nebo jíž jsou služby poskytnuty, se právě díky mechanismu přenesení daňové povinnosti možnost dopouštět se této formy daňového úniku odstranila.

3. ŽÁDOST

Slovensko v souladu s článkem 395 směrnice o DPH požaduje, aby Rada na návrh Komise povolila Slovensku uplatnit zvláštní opatření odchylující se od článku 193 směrnice o DPH, pokud jde o použití mechanismu přenesení daňové povinnosti v souvislosti s dodávkami tohoto zboží:

Kód KN[1]	Výrobek
ex 0201	Hovězí maso, čerstvé nebo chlazené – pouze maso z domácího skotu
ex 0202	Hovězí maso, zmrazené – pouze maso z domácího skotu
ex 0203	Vepřové maso, čerstvé, chlazené nebo zmrazené – pouze maso z domácích prasat
ex 0207	Maso a jedlé droby z drůbeže čísla 0105, čerstvé, chlazené nebo zmrazené – pouze maso a jedlé droby z domácí drůbeže
ex 0102	Živý skot – pouze živý domácí skot
ex 0103	Živá prasata – pouze živá domácí prasata
ex 0105	Živí kohouti a slepice (drůbež druhu *Gallus domesticus*), kachny, husy, krocani, krůty a perličky – pouze živá domácí drůbež

4. STANOVISKO KOMISE

Žádosti, které Komise obdrží v souladu s článkem 395, se přezkoumávají s cílem ujistit se o tom, zda byly splněny základní podmínky pro udělení povolení, tj. zda navrhované konkrétní opatření zjednodušuje postupy pro osoby povinné k dani a/nebo daňovou správu nebo zda návrh zabraňuje určitým druhům daňových úniků nebo vyhýbání se daňovým povinnostem. Komise v této souvislosti vždy jednala rezervovaně a obezřetně, aby zajistila, že odchylky nenarušují fungování všeobecného systému DPH, mají omezenou působnost a jsou nezbytné a přiměřené.

Veškeré odchylky od systému dělených plateb proto představují pouze krajní řešení a mimořádné opatření a musí poskytovat záruky, pokud jde o nezbytnost a výjimečnou povahu udělené odchylky.

V této souvislosti je třeba připomenout, že politikou Komise vždy bylo zvažovat odchylky od mechanismu přenesení daňové povinnosti pouze v případě, kdy zároveň dotčené zboží nemůže dosáhnout konečné spotřeby, slabý daňový poplatník je

[1] Kód kombinované nomenklatury stanovený nařízením (EHS) č. 2658/87.

nahrazen poplatníkem spolehlivým a neexistuje riziko přesunu podvodného jednání na maloobchodní úroveň nebo do jiných členských států, které tento mechanismus nepoužívají.

Zaprvé, Komise je toho názoru, že dotyčný druh různorodého zboží – jehož výčet je podán – je takové povahy, která by měla umožnit provádění auditů s pomocí běžných prostředků, aniž by bylo nutné zavést mechanismus přenesení daňové povinnosti. V této souvislosti se odkazuje na předchozí žádost pro odvětví chovu prasat a krmiv pro zvířata, která obsahovala některé výrobky, na něž se vztahuje i tato žádost (COM(2013)148 ze dne 19. března 2013 (jako odpověď na žádost Maďarska)) (srovnatelné sdělení viz např. COM(2014)229 ze dne 22. dubna 2014 („cukr“ (Maďarsko)), COM(2014) 623 ze dne 10. října 2014 („drahokamy“ (Estonsko)).

Dále přinejmenším některé z výrobků uvedených na seznamu by mohly být určeny pro soukromou spotřebu a přenesení celé povinnosti odvést DPH na poslední článek řetězce by proto zvyšovalo rizika. Jak již bylo uvedeno dříve ve vztahu k výrobkům zemědělského odvětví, existuje přenesení podvodného jednání do jiných členských států.

V tomto konkrétním případě z informací poskytnutých Slovenskem vyplývá, že jeden z hlavních problémů souvisí se skutečností, že do významných funkcí v podvodných společnostech jsou jmenovány nespolehlivé osoby (nastrčení bílí koně), které nejsou ochotny spolupracovat nebo které je dokonce obtížné kontaktovat. Zdá se však, že přenesení daňové povinnosti není nejvhodnějším opatřením k řešení tohoto problému.

5. ZÁVĚR

Na základě výše uvedených skutečností vznáší Komise proti žádosti Slovenska námitku.